EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 13.2.2013
SWD(2013) 34 final

Ražojumu drošuma un tirgus uzraudzības tiesību aktu kopums

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments dokumentam

RAŽOJUMU DROŠUMA UN TIRGUS UZRAUDZĪBAS TIESĪBU AKTU KOPUMS

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par patēriņa preču drošumu un priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par ražojumu tirgus uzraudzību

{COM(2013) 75 final}
{COM(2013) 78 final}
{SWD(2013) 33 final}

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments dokumentam

RAŽOJUMU DROŠUMA UN TIRGUS UZRAUDZĪBAS TIESĪBU AKTU KOPUMS

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par patēriņa preču drošumu un priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par ražojumu tirgus uzraudzību

1. KOPSAVILKUMS – PROBLĒMAS APRAKSTS, SUBSIDIARITĀTE UN MĒRĶI

1.1. Politiskais konteksts

Drošu un prasībām atbilstošu ražojumu brīva aprite ir viens no Eiropas Savienības stūrakmeņiem. Šis princips ir svarīgs vienotā tirgus pīlārs un ļauj patērētājiem un uzņēmumiem pirkt vai pārdot ražojumus citā dalībvalstī.

Šajā ietekmes novērtējumā aplūkotas ražotas nepārtikas preces, uz kurām attiecas vai nu ES saskaņošanas noteikumi par īpašām ražojumu kategorijām, vai Direktīva 2001/95/EK par produktu vispārēju drošību (Produktu vispārējas drošības direktīva), ko piemēro patēriņa precēm. Ar šo ES noteikumu kopumu ir ieviestas ražojumu drošuma prasības attiecībā uz ļoti daudziem ražojumiem, bet pārējās ražojumu kategorijas reglamentē Līguma noteikumi par brīvu apriti un savstarpējas atzīšanas princips.

Rezultatīvai tirgus uzraudzībai būtu jānodrošina, ka nedroši vai citā ziņā kaitīgi ražojumi tiek identificēti, to nokļūšanai tirgū tiek likti šķēršļi vai tie tiek izņemti no tirgus, un jāļauj sodīt negodīgi vai pat noziedzīgi saimnieciskās darbības veicēji. Tirgus uzraudzībai jādarbojas kā iedarbīgam preventīvam signālam. Vienotā tirgū, kur ražojumi atrodas brīvā apritē, tirgus uzraudzībai jābūt ļoti koordinētai un spējīgai ātri reaģēt milzīgā teritorijā.

Tomēr tirgus uzraudzība atpaliek no pārmaiņām Savienības tiesiskajā regulējumā. Pēdējos desmit gados ir gūti panākumi saistībā ar Produktu vispārējas drošības direktīvas īstenošanu, kura bija jātransponē līdz 2004. gada 15. janvārim, un Regulas (EK) Nr. 765/2008, ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz produktu tirdzniecību, spēkā stāšanos 2010. gada 1. janvārī. Šie juridiskie instrumenti apvienojumā ar tirgus uzraudzības noteikumiem attiecībā uz dažiem nozarēm specifiskiem Savienības saskaņošanas tiesību aktiem tagad nodrošina ES juridisko pamatu visu patēriņa preču (gan saskaņotu, gan nesaskaņotu) tirgus uzraudzībai un visiem saskaņotajiem ražojumiem (gan patērētājiem, gan profesionāliem lietotājiem). Tomēr tirgus uzraudzības noteikumi ir sadrumstaloti un iekļauti dažādos Savienības tiesību aktos (Regula (EK) Nr. 765/2008, Produktu vispārējas drošības direktīva un nozarēm specifiski Savienības saskaņošanas tiesību akti), kas rada neskaidrības gan saimnieciskas darbības veicējiem, gan valsts iestādēm.

Savienības ražojumu drošuma un atbilstības noteikumu vispārīga struktūra

Ražojumi	Patēriņam	Profesionālai lietošanai
Saskaņoti	Nozarēm specifiskas direktīvas un regulas un Produktu vispārējas drošības direktīva	Nozarēm specifiskas direktīvas un regulas
Nesaskaņoti	Produktu vispārējas drošības direktīva	Valsts ražojumu drošuma noteikumi saskaņā ar Savstarpējas atzīšanas regulu LESD 34.–36. pants

Šī iniciatīva ir viens no Komisijas 2012. gadā pieņemto paziņojumu – Eiropas patērētāju tiesību aizsardzības programmas[1] un II vienotā tirgus akta[2] – svarīgajiem pasākumiem.

1.2. Problēmas definīcija – nedroši un neatbilstīgi ražojumi vienotajā tirgū

Ražojumu iekšējais tirgus ir milzīgs. 2010. gadā saskaņotu un nesaskaņotu patēriņa preču ES iekšējā tirdzniecība veidoja gandrīz 1 triljonu euro. Tiek lēsts, ka saskaņotu nozaru vērtība (ieskaitot gan patēriņa preces, gan profesionālai lietošanai paredzētas preces) ES27 valstīs nav mazāka par 2100 miljardiem euro.

Iekšējam ES tirgum būtu jākļūst par vietu, kur notiek drošu ražojumu brīva aprite. Lai efektīvi piemērotu brīvas aprites principu ražojumu drošuma jomā, ir nepieciešams, lai novērtējums par to, vai ražojums ir vai nav drošs, un tādējādi, vai tam būtu jāpaliek tirgū, vai ne, tiktu veikts vienādā veidā visās dalībvalstīs. Būtu jāveicina drošu ražojumu brīva aprite, un nedroši ražojumi būtu efektīvi jāizseko un jāizņem no ES vienotā tirgus.

1.2.1. 1. problēma. Grūtības ES ražojumu drošuma prasību ievērošanā

Saimnieciskās darbības veicējiem bieži vien ir grūti nodrošināt atbilstību ES ražojumu drošuma prasībām, jo kopumā prasības t.s. nesaskaņotu ražojumu jomā nav saskanīgas ar prasībām saskaņotu ražojumu jomā. Turklāt nesaskaņotajā jomā ES ražojumu drošuma prasības bieži ir neskaidras un tām nav sīki izstrādātu kritēriju drošuma novērtēšanai, savukārt saskaņotajā jomā dažādi ražojumu drošuma līmeņi, kas pārklājas, rada juridisko nenoteiktību.

Nedroši un neatbilstīgi ražojumi rada risku patērētājiem un citiem lietotājiem, taču tiem ir arī svarīgas ekonomiskas sekas: tie rada negodīgu konkurenci. Saimnieciskās darbības veicēji, kas neievēro noteikumus, var ievērojami ietaupīt uz atbilstības nodrošināšanas izmaksu rēķina. Tie var piedāvāt savus ražojumus par zemākām cenām nekā konkurentiem, kuri ievēro tiesību aktus. Nozarēs, kurās spēcīgu konkurenci veido importēti ražojumi par zemu cenu, Eiropas rūpniecība ir nelabvēlīgā pozīcijā. Šī situācija tādējādi „soda" ražotāju, kurš ievēro likumu, jo tā ievērošana kļūst par „neizdevīgu konkurences apstākli".

Pieaugot tirdzniecības globalizācijai, nedrošu un neatbilstīgu ražojumu problēma aizvien vairāk attiecas uz precēm, kas importētas no trešām valstīm (taču ne tikai uz tām).

1.2.2. 2. problēma. Ražojumu tirgus uzraudzība vienotajā tirgū ir sadrumstalota

Neraugoties uz plaši izplatīto ražojumu drošuma standartu un citu (piemēram, vides) prasību saskaņošanu visā Savienībā un to, ka daudzi ražojumi tiek regulāri tirgoti vairāk nekā vienā dalībvalstī, vienotais tirgus tiek regulēts ar 27 atsevišķām īstenošanas sistēmām.

Galvenais iemesls neatbilstīgu ražojumu ievērojamam daudzumam tirgū ir nerezultatīva tirgus uzraudzība Eiropas Savienībā. Galvenie nerezultatīvas un neefektīvas tirgus uzraudzības cēloņi vienotajā ES tirgū ir šādi: dažādu dalībvalstu tirgus uzraudzības iestāžu vāja koordinācija, ES procedūru slikta darbība attiecībā uz informācijas apmaiņu par ražojumu riskiem un ES mēroga ražojumu drošuma pasākumu nekonsekventa izpilde.

---

[1] COM(2012) 225 final.
[2] COM(2012) 573 final.

Ja pasākumus nepieciešams īstenot aiz valsts robežas, iestādēm jāpaļaujas uz saviem kolēģiem citās dalībvalstīs. Tomēr atšķirībā no citām jomām, piemēram, Regulas par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā vai Pakalpojumu direktīvas, ražojumu drošuma jomā tirgus uzraudzības iestādēm nav iespējas izmantot efektīvas pārrobežu izpildes procedūras. Tādējādi tiek izšķērdēti nozīmīgi resursi un zaudēta iespējama būtiska sinerģija.

1.3. ES tiesības rīkoties

Ražojumu vienotais tirgus ir viens no būtiskiem Eiropas Savienības sasniegumiem. Tomēr valstu šķēršļu likvidēšana patēriņa un citām precēm rada plašas iespējas mazāk godīgiem tirgotājiem, kuri nepiemēro patērētāju drošības noteikumus vai atsakās īstenot ES tiesību aktus par ražojumiem. Tāpēc ES ir tiesības rīkoties, pamatojoties uz LESD 114. pantu, lai nodrošinātu vienotā tirgus pienācīgu darbību attiecībā uz patēriņa precēm un palielinātu pārrobežu tirgus uzraudzības efektivitāti. Šīs tiesības rīkoties papildina ar LESD 168. panta 1. punktu un 169. panta 1. punktu. Pirmajā ir paredzēts, ka, nosakot un īstenojot visu Savienības politiku un darbības, ir jānodrošina augsts cilvēku veselības aizsardzības līmenis; otrajā noteikts, ka, lai atbalstītu patērētāju intereses un nodrošinātu augstu līmeni patērētāju tiesību aizsardzībā, Savienība cita starpā veicina patērētāju veselības, drošības un ekonomisko interešu aizsardzību.

Neraugoties uz to, ka pastāv ES vienotais tirgus, ražojumu drošuma prasību izpilde ir dalībvalstu pienākums. Saskaņā ar subsidiaritātes principu pasākumus attiecībā uz ražojumiem, kuri rada risku, īsteno dalībvalstis. Tomēr veids, kādā tiek veikta un organizēta tirgus uzraudzība, dalībvalstu vidū ievērojami atšķiras.

Tirgus uzraudzības organizēšanas atšķirības valstu līmenī rada problēmas, ja ņem vērā to, ka pārbaudes pie valstu robežām faktiski vairs netiek veiktas. Cenšoties nodrošināt, ka tirgū notiek tikai drošu un atbilstīgu ražojumu aprite, katra dalībvalsts ir atkarīga no tirgus uzraudzības tās kaimiņvalstīs. Tādējādi nepilnības tirgus uzraudzības organizēšanā vienā dalībvalstī var nopietni kaitēt citu dalībvalstu centieniem. Tas pamato ES līmeņa rīcību šā jautājuma risināšanā.

1.4. Mērķi

1.4.1. Vispārīgie politikas mērķi

Šīs iniciatīvas vispārīgais mērķis ir uzlabot iekšējā tirgus darbību un panākt patērētāju un citu ražojumu lietotāju augstu aizsardzības līmeni, samazinot nedrošu vai neatbilstīgu ražojumu daudzumu tirgū.

1.4.2. Konkrētie politikas mērķi

- ES ražojumu drošuma prasību konsolidācija un pastiprināšana.
- Tirgus uzraudzības darbību labāka koordinācija un lielāka rezultativitāte vienotajā ES preču tirgū.
- ES tiesiskā regulējuma vienkāršošana.

1.4.3. Rīcībpolitikas mērķi

- ES ražojumu drošuma prasību konsekvences nodrošināšana.
- Ražojumu drošuma prasību neskaidrību samazināšana attiecībā uz nesaskaņotām patēriņa precēm.
- ES sadarbības mehānismu pastiprināšana.

- Saskaņotākas ES ražojumu drošuma procedūras.
- Rezultatīvāki ES mēroga ražojumu drošuma pasākumi.

2. POLITIKAS RISINĀJUMI

Izklāstītos politikas risinājumus ir sagatavojusi Komisija ciešā sadarbībā ar visām ieinteresēto personu grupām. Tomēr daži politikas risinājumi tika noraidīti jau sākumposmā, tostarp pakalpojumu drošuma reglamentēšana, ražojumu drošuma prasību pieņemšana nesaskaņotiem profesionālai lietošanai paredzētiem ražojumiem[3], īpašu noteikumu pieņemšana attiecībā uz ražojumiem, ko pārdod, izmantojot internetu, un vispārīgās prasības atcelšana, ka visām patēriņa precēm jābūt drošām.

2.1. 1. konkrētais politikas mērķis: ES ražojumu drošuma prasību konsolidācija un pastiprināšana.

2.1.1. Rīcībpolitikas mērķis: ES ražojumu drošuma prasību konsekvences nodrošināšana

1.A risinājums – pamatscenārijs: saglabāt atšķirības starp patēriņa preču drošuma prasībām un saskaņotu ražojumu drošuma prasībām.

1.B risinājums: saskaņot patēriņa preču drošuma prasības ar saskaņotu ražojumu drošuma prasībām.

1.C risinājums: noteikt patēriņa preču drošuma prasības mazāk stingras nekā saskaņotu ražojumu drošuma prasības.

1.D risinājums: noteikt patēriņa preču drošuma prasības stingrākas nekā saskaņotu ražojumu drošuma prasības.

2.1.2. Rīcībpolitikas mērķis: ražojumu drošuma prasību neskaidrību samazināšana attiecībā uz nesaskaņotām patēriņa precēm

2.A risinājums – pamatscenārijs: pirmsstandartizācijas procedūru pastāvēšana nesaskaņotām patēriņa precēm, un šīs procedūras nav saskaņotas ar jauno Eiropas standartizācijas sistēmu.

2.B risinājums: padarīt tieši piemērojamas *ad hoc* drošuma prasības.

2.C risinājums: atcelt nesaistošu *ad hoc* drošuma prasību formālu pieņemšanu (salāgošana ar jauno Eiropas standartizācijas režīmu).

2.D risinājums: paātrināta procedūra jau esošo Eiropas standartu bez pilnvarām pieņemšanai.

2.2. 2. konkrētais politikas mērķis: tirgus uzraudzības darbību labāka koordinācija un lielāka rezultativitāte vienotajā ES preču tirgū

2.2.1. Rīcībpolitikas mērķis: ES sadarbības mehānismu pastiprināšana

3.A risinājums – pamatscenārijs: saglabāt esošo situāciju, kurā galvenokārt notiek brīvprātīga tirgus uzraudzības koordinācija.

3.B risinājums: koordinēt tādu pasākumu pārrobežu izpildi, kuri izriet no tirgus uzraudzības „uz vietas”.

3.C risinājums: kopumā racionalizēt tirgus uzraudzības darbību koordinēšanu.

[3] Ražojumi profesionālai lietošanai ir ražojumi, kurus izmanto tikai profesionāli lietotāji, bet neizmanto patērētāji, piemēram, rūpniecības iekārtas, izejmateriāli vai pusfabrikāti.

3.D risinājums: centralizēt ES tirgus uzraudzību nepārtikas ražojumu jomā (ES tirgus uzraudzības aģentūra).

2.2.2. Rīcībpolitikas mērķis: Saskaņotākas ES ražojumu drošuma procedūras

4.A risinājums – pamatscenārijs: saglabāt vienlaikus pastāvošo ziņošanu saskaņā ar *RAPEX* procedūru un ziņošanu saskaņā drošības procedūru.

4. B risinājums: vienkāršot *RAPEX* procedūru.

4.C risinājums: vienkāršot *RAPEX* procedūru un tuvināt to drošības procedūrai.

2.2.3. Rīcībpolitikas mērķis: rezultatīvāki ES mēroga ražojumu drošuma pasākumi

5.A risinājums – pamatscenārijs: saglabāt situāciju, ka ES mēroga ražojumu drošuma pasākumi ir netieši piemērojami tikai vienu gadu.

5.B risinājums: paplašināt ES mēroga ražojumu drošuma pasākumu darbības jomu, attiecinot tos arī uz nepatēriņa precēm.

5.C risinājums: padarīt ES mēroga ražojumu drošuma pasākumus par tieši piemērojamiem.

5.D risinājums: atcelt ES mēroga ražojumu drošuma pasākumu ierobežoto derīguma termiņu.

5.E risinājums: 5.B, 5.C un 5.D risinājuma kombinācija.

2.3. 3. konkrētais politikas mērķis: ES tiesiskā regulējuma vienkāršošana

Divi pārējie konkrētie politikas mērķi ir papildināti ar šo mērķi, lai vienkāršotu tiesisko regulējumu attiecībā uz ražojumu drošumu un tirgus uzraudzību. Vienkāršošana nozīmē: 1) apvienot tirgus uzraudzības noteikumus no dažādiem tiesību aktiem vienā horizontālā tirgus uzraudzības regulā, 2) pārveidot pārskatīto Produktu vispārējas drošības direktīvu regulā un 3) atcelt Direktīvu 87/357/EEK un tās koncepciju, ka pārtikas imitācijas nedrīkst apdraudēt patērētāju veselību un drošību, pārcelt uz jauno Patēriņa preču drošuma regulu, ar kuru aizstāj Produktu vispārējas drošības direktīvu.

3. IETEKMES ANALĪZE UN PLĀNOTO POLITIKAS RISINĀJUMU SALĪDZINĀJUMS

Tā kā trūkst ticamu statistikas datu vai pat aplēšu par nedrošu un nesaskaņotu patēriņa preču daudzumu un neatbilstīgu saskaņotu ražojumu daudzumu, risinājumu novērtējums ir lielākoties kvalitatīvs.

3.1. 1. konkrētais politikas mērķis: ES ražojumu drošuma prasību konsolidācija un pastiprināšana

3.1.1. Rīcībpolitikas mērķis: ES ražojumu drošuma prasību konsekvences nodrošināšana

Lai nodrošinātu patērētājiem un citiem lietotājiem vienādi augstu aizsardzību pret nedrošiem ražojumiem visā ES, kā arī lai novērstu šķēršļus ES iekšējā tirgū, ES ražojumu drošuma noteikumiem dažādām preču grupām jābūt skaidriem un salīdzināmiem.

Risinājumu salīdzinājums ar pamatscenāriju

Risinājumi / Jautājumi	1.B risinājums	1.C risinājums	1.D risinājums
Patērētāju drošība	++	-	++

Juridiskā skaidrība un noteiktība	++	+	-
Tirgus uzraudzības rezultativitāte un efektivitāte	++	--	+

Izmaiņu novērtējums attiecībā uz izmaksām saimnieciskās darbības veicējiem salīdzinājumā ar pamatscenāriju

Risinājumi / Izmaksu veids	1.B risinājums	1.C risinājums	1.D risinājums
Informācijas izpētes izmaksas/juridiskie izdevumi	Samazinājums	Neliels samazinājums	0
Ražošanas izmaksas	0*	0	Pieaugums

* Neliels pieaugums, izņemot ļoti mazu ražotāju grupu.

Vēlamais risinājums. 1.B risinājums: saskaņot patēriņa preču drošuma prasības ar saskaņotu ražojumu drošuma prasībām.

3.1.2. Rīcībpolitikas mērķis: Ražojumu drošuma prasību neskaidrību samazināšana attiecībā uz nesaskaņotām patēriņa precēm

Politikas risinājumi, kuru mērķis ir samazināt neskaidrības par ražojumu drošuma prasībām attiecībā uz nesaskaņotām patēriņa precēm, tiek novērtēti, ņemot vērā to, cik viegli tie var veicināt Eiropas standartu izstrādi saskaņā ar vispārējiem ražojumu drošuma noteikumiem, cik saskaņotas ar vispārējo sistēmu ir procedūras saskaņā ar jauno standartizācijas Regulu (ES) Nr. 1025/2012 un cik lielas ir valsts iestāžu izmaksas.

Attiecībā uz savlaicīgumu un samazinātu administratīvo slogu 2.C un 2.D risinājumu var uzskatīt par labāku nekā 2.B risinājums. Piemērojot standartu izstrādes pieprasīšanas procedūru saskaņotības kritēriju 2.C un 2.D risinājumam, 2.C risinājums ir uzskatāms par labāku.

Risinājumu salīdzinājums pēc iepriekš noteiktiem kritērijiem

Risinājumi / Kritēriji	2.B risinājums	2.C risinājums	2.D risinājums
Ātrums	-	+	++
Saskaņotība	-	+	-
Iestāžu (tostarp valsts iestāžu un ES) izmaksas	Nemainās	Samazinājums	Samazinājums

Vēlamais risinājums. 2.C risinājums: atcelt nesaistošu *ad hoc* drošuma prasību formālu pieņemšanu (salāgošana ar jauno Eiropas standartizācijas režīmu).

3.2. 2. konkrētais politikas mērķis: tirgus uzraudzības darbību labāka koordinācija un lielāka rezultativitāte vienotajā ES preču tirgū

3.2.1. Rīcībpolitikas mērķis: ES sadarbības mehānismu pastiprināšana

Tiek novērtēta un salīdzināta dažādo politikas risinājumu ietekme saskaņā ar tirgus uzraudzības rezultativitātes un efektivitātes kritērijiem atbilstīgi pieejamajiem resursiem un mērķim nodrošināt vienotu tirgus uzraudzību vienotajā ES tirgū.

Pretstatā 3.B un 3.C risinājumam, kuru mērķis ir darīt vairāk ar tādu pašu resursu apjomu, 3.D risinājums varētu sniegt lielāku labumu vienotajam ES tirgum un patērētāju drošībai, bet būtu nepieciešami būtiski ieguldījumi, lai izveidotu centralizētu ES regulējumu tirgus uzraudzībai nepārtikas preču drošuma jomā. Tomēr pat saskaņā ar 3.D risinājumu tikai dažas darbības (piemēram, sistēmas pārbaudes, tirgus uzraudzības darbības kvalitātes salīdzinoša izvērtēšana dalībvalstīs, koordinācijas uzraudzība starp izpildes iestādēm un valsts *RAPEX* kontaktpunktiem) var pārvietot uz centrālo ES līmeni. Turpretim galvenās tirgus uzraudzības darbības, piemēram, ražotāju, importētāju un izplatītāju pārbaudes uz vietas, ražojumu testēšana, riska novērtējums un riska pārvaldība, būtu jāturpina veikt valsts līmenī.

Tādējādi 3.C risinājums šķiet vispiemērotākais, lai īstenotu mērķi sasniegt saskaņotu un vienotu sistēmu decentralizētai tirgus uzraudzībai vienotajā ES tirgū. Ieguvumu ziņā tas ir labāks par 3.B risinājumu, lai gan potenciāli sliktāks par 3.D risinājumu; izmaksu ziņā tas ir tāds pats kā 3.B risinājums, bet labāks nekā 3.D risinājums.

Risinājumu salīdzinājums ar pamatscenāriju

Risinājumi / Jautājumi	3.B risinājums	3.C risinājums	3.D risinājums
Patērētāju/lietotāju drošība	+	++	++
Atbilstīgu saimnieciskās darbības veicēju konkurētspēja	+	++	++
Tirgus uzraudzības rezultativitāte	+	++	+++
Tirgus uzraudzības efektivitāte	+	++	+
Izpildes pieeju saskaņošanas potenciāls iekšējā tirgū	+	++	+++

Izmaiņu novērtējums attiecībā uz izmaksām publiskām iestādēm salīdzinājumā ar pamatscenāriju

Risinājumi / Izmaksu veids	3.B risinājums	3.C risinājums	3.D risinājums
Izmaksas valsts tirgus uzraudzības iestādēm	Neliels pieaugums	Neliels pieaugums	Pieaugums
Izmaksas ES	Neliels pieaugums	Neliels pieaugums	Liels pieaugums

Vēlamais risinājums. 3.C risinājums: racionalizēt kopējo decentralizēto tirgus uzraudzību vienotajā ES tirgū.

3.2.2. *Rīcībpolitikas mērķis: Saskaņotākas ES ražojumu drošuma procedūras*

Risinājumi tiek izvērtēti un salīdzināti saskaņā ar bīstamu ražojumu izsekošanas rezultativitātes kritēriju un ES paziņošanas procedūru pārvaldības efektivitāti dalībvalstīm un Komisijai.

4.A risinājums nenovērstu vai nemazinātu nekādus pašreizējo ES paziņošanas procedūru trūkumus un tāpēc nav piemērots izvirzītā mērķa sasniegšanai. 4.B un 4.C risinājumā piedāvāti rezultatīvi līdzekļi nedrošu ražojumu izsekošanai ES iekšējā tirgū, jo abos risinājumos *RAPEX* paziņošanas nosacījumi tiktu vienkāršoti un tiktu sasniegts mērķis attiecībā uz brīdināšanas procedūru par bīstamām nepārtikas precēm labāku darbību. 4.C risinājums šķiet labāks par 4.B risinājumu, jo tam būtu vēl viena priekšrocība – dažādu procedūru racionalizēšana, tādējādi padarot to piemērošanu ērtāku lietotājam.

Izmaiņu novērtējums salīdzinājumā ar pamatscenāriju attiecībā uz publiskām iestādēm

Risinājumi / Kritēriji	4.B risinājums	4.C risinājums
Rezultativitāte nedrošu ražojumu izsekošanā	Pieaugums	Pieaugums
Izmaksas valsts tirgus uzraudzības iestādēm	Neliels samazinājums	Samazinājums
Izmaksas ES	0	Samazinājums

Vēlamais risinājums. 4.C risinājums: vienkāršot *RAPEX* procedūru un tuvināt to drošības procedūrai.

3.2.3. Rīcībpolitikas mērķis: rezultatīvāki ES mēroga ražojumu drošuma pasākumi

Lai sasniegtu mērķi padarīt rezultatīvākus ES līmeņa pasākumus, kas vērsti pret ražojumiem, kuri rada risku, īpaši situācijās, kad dalībvalstu individuāla rīcība nespēj nodrošināt saskaņotu reakciju, valsts tirgus uzraudzības iestādēm ir savlaicīgi, paredzami un efektīvi jāīsteno ES pasākumi attiecībā uz ražojumu drošumu.

Tādējādi labākais veids, kā panākt savlaicīgu drošuma jautājumu risināšanu, kas vienlaikus ir arī rezultatīva un paredzama, ir šāds: padarīt ES ražojumu drošuma pasākumus par tieši piemērojamiem un papildus paredzēt iespēju pieņemt šos pasākumus uz periodu, kas noteikts katram gadījumam atsevišķi, vai bez to derīguma termiņa ierobežojuma. ES ražojumu drošuma pasākumus varētu padarīt tieši piemērojamus, lai tirgus uzraudzības iestādes varētu veikt izpildes pasākumus bez jebkādas papildu kavēšanās vai neskaidrībām saistībā ar transponēšanu katras atsevišķas dalībvalsts valstu tiesību aktos.

5.B, 5.C un 5.D risinājuma salīdzinājums pēc iepriekš noteiktiem kritērijiem

Risinājumi / Kritēriji	5.B risinājums	5.C risinājums	5.D risinājums	5.E risinājums
Ātrums	0	+	+	++
Paredzamība	0	0	+	++
Rezultatīva piemērošana	+	++	0	+++

Vēlamais risinājums. 5.E risinājums: 5.B, 5.C un 5.D risinājuma kombinācija.

4. LIKUMDOŠANAS INSTRUMENTU FORMA

Tiek ierosināts, ka izvēlētie risinājumi tiek atspoguļoti divos dažādos likumdošanas instrumentos.

1. problēma tiktu atrisināta, pieņemot Patēriņa preču drošuma regulu, kura aizstātu Produktu vispārējas drošības direktīvu un kurā tiktu saglabāta vispārīgā prasība, ka visām patēriņa precēm jābūt drošām, un kura attiecībā uz saimnieciskās darbības veicēju pienākumiem tiktu saskaņota ar Lēmuma Nr. 768/2008/EK 1. pielikuma attiecīgajiem noteikumiem[4]. Savukārt 2. problēma tiktu atrisināta ar jaunu regulu par ražojumu tirgus uzraudzību, kas veidotu tirgus uzraudzības galveno instrumentu nepārtikas preču jomā. ES iekšējā tirgus tiesību aktu noteikumi par tirgus uzraudzību, kas pašlaik ir izkaisīti pa vairākiem nozarēm specifiskiem ES tiesību aktiem, Regulu (EK) Nr. 765/2008 un Produktu vispārējas drošības direktīvu, tiktu aizstāti ar šīs jaunās regulas noteikumiem.

Ar regulu, kas ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs, varētu panākt ievērojamu saskaņošanas pakāpi attiecībā uz noteikumiem par patēriņa preču drošumu un tirgus uzraudzību. Patēriņa preču drošuma regula uzliktu tādus pienākumus saimnieciskās darbības veicējiem, kuri būtu tieši izpildāmi (tādējādi radot vienlīdzīgas konkurences apstākļus) un nedrošu patēriņa preču vai neatbilstības gadījumā tirgus uzraudzības iestādēm ļautu nekavējoties rīkoties bez vajadzības transponēt šos noteikumus dažādos valstu tiesību aktos.

5. UZRAUDZĪBA UN NOVĒRTĒŠANA

Papildus likumdošanas instrumentu novērtēšanai piecus gadus pēc to stāšanās spēkā tiks veikta ES ražojumu drošuma noteikumu piemērošanas uzraudzība, iegūstot attiecīgu informāciju no i) Eirobarometra aptaujām par patērētāju drošību, ii) *GRAS-RAPEX* informācijas sistēmas, iii) vispārējās informatīvā atbalsta sistēmas (*ICSMS*) un iv) tādu izpildes rādītāju uzraudzības darbības, kas attiecas uz dažiem tirgus uzraudzības parametriem dalībvalstīs.

Ar Eirobarometra aptauju palīdzību var novērtēt, kāda ir patērētāju un saimnieciskās darbības veicēju attieksme pret ražojumu drošumu tirgū. Šī attieksme ir būtiska, lai novērtētu, vai iniciatīva ir palīdzējusi sasniegt augstāka līmeņa patēriņa preču drošumu, kā arī lielāku patērētāju uzticēšanos tirgum un tiesiskajam regulējumam.

Nākotnes tiesību aktu ieguldījumu saimnieciskās darbības veicēju atbilstības nodrošināšanas izmaksu samazināšanā un priekšrocību gūšanā godīgākas konkurences dēļ un neatbilstīgu tirgus dalībnieku izskaušanas dēļ var novērtēt, izmantojot *ad hoc* pētījumus, kurus jo īpaši veic nozares pārstāvji.

Visbeidzot, tirgus uzraudzības darbību labāku koordināciju un lielāku rezultativitāti vienotajā tirgū var demonstrēt ar izpildes rādītāju uzraudzības darbību un datiem, kas paziņoti un ar kuriem notikusi apmaiņa, izmantojot IT sistēmas, kas tiks pilnveidotas saskaņā ar jaunajiem tiesību aktiem.

[4] R1.–R7. pants.